

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

De informatie uit Storybuilder kan bedrijven helpen de juiste maatregelen te nemen om ongelukken op de werkvloer te voorkomen. Neem bij vragen of technische en inhoudelijke ondersteuning contact op met de Storybuilder helpdesk: storybuilder@rivm.nl.

Meer informatie:
www.rivm.nl/veiligwerken
www.rivm.nl/storybuilder

Aanrijding van een voetganger *door een voertuig*

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

oktober 2014

*De zorg voor morgen
begint vandaag*

Bedrijven kunnen ernstige ongevallen op de werkvloer voorkomen als zij meer inzicht hebben in hoe en waarom ongevallen gebeuren. De informatie in deze factsheet gaat over ongevallen waarbij voetgangers op de werkvloer worden aangereden door voertuigen. De informatie komt uit een database van het RIVM: Storybuilder. Bij de analyse van ongevallen staan vier vragen centraal: Wat is er gebeurd? Waar ging het mis? Hoe kon het gebeuren? En waarom is het gebeurd?

Wat is er gebeurd?

Van 1998 tot en met 2009 zijn er 1042 arbeidsongevallen gemeld waarbij een voetganger werd aangereden door een voertuig. Daarbij vielen in totaal 1049 slachtoffers. Jaarlijks overlijden gemiddeld 7 mensen, lopen 18 mensen blijvend letsel op en 33 mensen raken gewond zonder blijvend letsel.

Waar ging het mis?

De meeste ongelukken gebeuren door aanrijdingen met onbemande heftrucks. Dat komt neer op 52% van alle gemelde ongevallen van 1998 – 2009. Daarna zijn het heftrucks met bestuurder (7%) en hydraulische graafmachines (4%) die vaak ongevallen veroorzaken.

Hoe kon het gebeuren?

Meestal ziet de bestuurder van het voertuig de voetganger niet (op tijd). Dat is de meest voorkomende directe oorzaak. Daarnaast gebeuren veel ongevallen omdat de voetganger zich bevindt in een gevarezone. Ook het gebrek aan goede infrastructuur is een belangrijke oorzaak van aanrijdingen. Denk hierbij aan geschikte signalering of vangrails, onvoldoende verlichting van het voetpad of slecht zicht door obstakels. In iets mindere mate ontstaat een ongeval doordat de voetganger zelf het naderende voertuig te laat ziet of niet kan horen. Tot slot worden aanrijdingen veroorzaakt door falende rijvaardigheid. De bestuurder kan niet op tijd stoppen of kan de voetganger niet ontwijken. Dit kan veroorzaakt worden door vermoeidheid of (tijdelijk) verminderde concentratie van de bestuurder.

Over Storybuilder

De Storybuilder van het RIVM is een database met een schat aan informatie over ernstige arbeidsongevallen in Nederland. Uit analyse van gegevens in de database blijkt dat ongevallen vaak dezelfde soort oorzaken hebben. Met behulp van de informatie van het RIVM kunnen werkgevers oorzaken van veelvoorkomende ernstige ongelukken achterhalen en ze gebruiken om effectieve maatregelen te treffen. Zo kunnen ze de veiligheid op de werkvloer vergroten.

De informatie in Storybuilder is gebaseerd op ongevallen die aan de Inspectie SZW (voorheen arbeidsinspectie) zijn gemeld en door hen zijn onderzocht. De database bevat op dit moment informatie over circa 25.000 ongevallen uit de periode 1998 t/m 2009 en 2012.

Waarom is het gebeurd?

In de meeste gevallen zijn er wel maatregelen genomen waardoor bestuurders van voertuigen de voetgangers goed kunnen zien, maar worden die maatregelen niet of onjuist toegepast. Dat zijn de achterliggende oorzaken van ongevallen. Een voorbeeld: in een bedrijf hebben medewerkers lampjes gekregen voor om hun arm. Zo zijn ze zichtbaar op de voetpaden. Sommige werknemers gebruiken deze lampjes niet. Of ze dragen het lampje aan de

verkeerde arm. De maatregel werkt dan niet. Een ander voorbeeld: veel aanrijdingen worden veroorzaakt doordat voetgangers zich niet aan de wandelzone houden en in het gebied lopen waar ook de voertuigen rijden. De kans op aanrijdingen is dan veel groter. Het is dan de taak van het management om de medewerkers bewust te maken van de mogelijke risico's.

Aanrijding van een voetganger door een voertuig: de directe oorzaken (aantallen per jaar)

Omschrijving oorzaak	Aantal ongevallen	Slachtoffers	% ongevallen
De bestuurder ziet de voetganger niet (op tijd) of de voetganger wordt niet automatisch in beeld gebracht (bij een onbemand voertuig)	49	49	56%
De voetganger bevindt zich in de gevarezone	41	42	48%
De infrastructuur faalt ¹	35	35	40%
De voetganger hoort en/of ziet het voertuig niet (op tijd)	24	24	28%
Er is sprake van falende rijvaardigheid ²	16	17	19%
De voetganger kan het voertuig niet goed ontwijken ³	13	13	14%
Een voertuig dat stil zou moeten staan, blijkt nog in beweging te zijn of komt opnieuw in beweging ⁴	12	12	14%
Mechanisch, elektrisch of elektronisch defect aan het voertuig	3	3	3%
Snelheid ⁵	2	2	2%
Falende bedrijfshulpverlening inclusief eerste hulp ⁶	1	1	1%

¹ Er is bijvoorbeeld:

- een gebrek aan geschikte markering, signalering, baanscheiding of vangrails,
- onvoldoende verlichting van de weg of het voetpad,
- onvoldoende ruimte / scheiding tussen de routes van het voertuig en/of de voetgangers,
- sprake van obstakels op de route van het voertuig die de weg blokkeren en het zicht wegnemen,
- sprake van slecht wegdek / rijoppervlak (gaten, slechte drainage, gemorste vloeistoffen, niet stevig en vlak, te glad etc).

² Bijvoorbeeld niet op tijd kunnen stoppen, ontwijken of juiste baan kunnen houden als gevolg van:

- fysieke of medische oorzaken (vermoeidheid, visuele beperking of verminderde concentratie door medicatie),
- gedrag gerelateerde oorzaken (stoeien, gevaarlijk rijgedrag),
- tijdelijke verminderde rijvaardigheid (niet opletten, afgeleid zijn).

³ Bijvoorbeeld door het onjuist inschatten van ander verkeer.

⁴ Bijvoorbeeld als een voertuig niet op de (hand)rem staat of de sleutel niet uit het slot is gehaald.

⁵ Bijvoorbeeld te hard rijden of niet voldoende tijd hebben om te stoppen.

⁶ Bijvoorbeeld bedrijfshulpverlening komt te laat of stelt een verkeerde diagnose.